

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/411-1/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

7/2017. (II. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 13-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2017. február 16-án – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. október 9-én történt rendőri intézkedés (elfogás és azt követő előállítás, annak körülményei) és a részrehajló rendőri intézkedés miatt 2016. október 13-án, a Testület panaszirodáján személyesen terjesztette elő panaszát.

I.

A panaszbeadvány szerint 2016. október 9-én a panaszos lakóházában az első emeleten lakók, akik albérlőként tartózkodnak a lakásban, hangosan hallgatták a zenét és kiabáltak. A panaszos feltételezése szerint ezek a személyek drogfogyasztók. A panaszos nem tudott pihenni tőlük, ezért szólt nekik. Fél perc múlva két fiatal a szomszédból megjelent az ajtaja előtt és többször megütötték

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a panaszos fejét, ami miatt vérezni kezdett. Ezután két nő is megjelent, akik szintén nekiestek a panaszosnak.

A panaszos lakótársa (nagybátyja) – aki szintén panaszt terjesztett a Testület elé a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt – ezen idő alatt a konyhában evett, majd a verekedésre felfigyelve, késsel és villával a kezében kiment és azt kiabálta, hogy „takarodjanak innen”. Ekkor a támadók lehátráltak a lépcsőn, miközben a panaszos lakótársát folyamatosan, életveszélyesen szidalmazták.

A panaszos hívta a rendőrséget. Amikor a rendőrök kiérkeztek a helyszínre, mentőt hívtak, majd a panaszost beszállították a kórházba, ahol látteleletet vettek. A baleseti sebészeti osztályon egy közterület-felügyelő és egy rendőr jelent meg, és a panaszost keresték: közölték, hogy a vizsgálatot követően be kell velük mennie a rendőrkapitányságra.

A panaszost beszállították a rendőrkapitányságra. Láta, hogy a lakótársa is ott tartózkodik, cipőfűző nélkül, az előállító helyiség előtt. A rendőrök közölték, hogy garázdaság miatt mindkettőjüket előállítják.

A két szomszédot és a panaszos lakótársát azon idő alatt állították elő, amíg a panaszos a kórházban tartózkodott.

18 óra 30 perc körül a panaszost hazavitték, hogy bevegye a gyógyszereit, ekkor az egyik fiatal ott nevetgált a portán, aki akkor már hazafelé indult. A másik két nőt be sem vitték a rendőrségre. A gyógyszerek bevételét követően a panaszost visszavitték a rendőrkapitányságra. A rendőröket nem érdekelte, hogy a panaszosnak gerincműtétje volt, alig tudott állni a lábán.

Éjjel 2 óra után gyanúsítottként hallgatták ki a panaszost és a lakótársát is. Az elbocsátását követően a rendőrök nem gondoskodtak a hazajutásáról. (A lakótársát kb. egy órával hamarabb engedték ki, mint a panaszost.) A panaszost csak az egyik támadóval szembesítették, és csak egyiküket állították elő. Véleménye szerint az ismeretség alapján nem történt meg a többi támadó előállítását. A panaszos a rendőrök tudomására hozta, hogy támadói drogfogyasztók, drogkereskedők, amivel azonban nem foglalkoztak, és nem végeztek náluk drogtesztet.

A panaszos szerint nem követtett el sem ő, sem lakótársa garázdaságot, illetve a gyanúsítást is panaszolja.

Egy rendőr bement az előállító helyiségbe, és közölte a panaszossal, ha a bűncselekmény elkövetését nem ismeri el (egy „kis cetli” volt nála, amelyet kért, hogy olvassanak el), akkor még bent lesz két-három órán keresztül. A panaszos továbbá kifogásolja a rabosítását is.

2) a) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta két zárójelentést.

Az első zárójelentés szerint 2016. szeptember 26-án vették fel a panaszost. Diagnózis: postlaminectomiás syndroma (orvosi beavatkozás utáni csont-izomrendszeri torzulás), gerinccsatorna szűkület. A panasz: a legutóbbi konzervatív kezelése óta 3 hétig voltak mérsékeltebb panaszai, ezt követően ismét intenzíven erősödtek derékfájdalmai, kifejezett bal alsó végtagba sugárzó fájdalom és zsibbadás, amely L5 jellegű. MR vizsgálat a IV. és V. csigolya dicsopathiaját (csigolyák közti porckorong degenerációját) igazolja, a lumbosarcalis (ágyék-keresztcsonti)

segmentumban bal oldali lateralis recessus (hosszirányú mélyedés) és foramen (nyílás) felé terjedő stenosis (szűkületet) okozó protrusio (kiboltosuló porckorongsérv) is látható, amely panaszainak ezen részével összefüggésbe hozható. A konzervatív kezelésre nem reagáló jelentős panaszok miatt, LS fúzió elvégzése miatt vette fel a kórház. 2016. szeptember 27-én műtétet hajtottak végre a panaszoson, LV-SI (PEEK Legacy, LISS) stabilizációt végeztek. Azt követően az intézet Intenzív Terápiás Osztályára helyezték el.

A második zárójelentés szerint 2016. szeptember 28-án vették fel a panaszost, ahonnan 2016. október 3-án bocsátották el. Diagnózis: postlaminectomiás syndroma, gerinccsatorna szűkület, prophylaxis. A panasz: a legutóbbi konzervatív kezelése óta 3 hétig voltak mérsékeltebb panaszai, ezt követően ismét intenzíven erősödtek derékfájdalmai, kifejezett bal alsó végtagba sugárzó fájdalom és zibbadás, amely L5 jellegű. MR vizsgálat a IV. és V. csigolya discopathiaját igazolja, a lumbosacralis segmentumban bal oldali lateralis recessus és foramen felé terjedő stenosis okozó protrusio is látható, amely panaszainak ezen részével összefüggésbe hozható. A konzervatív kezelésre nem reagáló jelentős panaszok miatt. LS fúzió elvégzése miatt vette fel a kórház. Az Intenzív Terápiás Osztályról vették vissza.

A postoperativum eseménytelenül telt, a panaszos mindvégig láztalan maradt, fokozatosan mobilizálták. Lesugárzó fájdalmai jelentősen csökkentek. Kontroll röntgenfelvételen a beültetett implantátumok jó helyzetben ábrázolódtak. Jó általános állapotban, utasításokkal ellátva, láztalanul, békés sebbel otthonába bocsátották. Otthonában további gerinckímélet, a megtanult gyógytorna végzése, illetve a trombózis megelőzése céljából három hétig gyógyszeres kezelés javasolt. A varratszedés időpontja 2016. október 13.

b) A kórházi ambuláns kezelőlap szerint a panaszos 2016. október 9-én 15 óra 26 perckor jelent meg az egészségügyi intézményben. A panasz: aznap ismeretlen személy bántalmazta, orra, bal alkarja sérült. Eszméletvesztése nem volt, a vele történetekre emlékszik. A közelmúltban, a gerincgyógyászati központban gerincstabilizáló műtéten esett át, és gyógyszeres kezelésben részesül.

A jobb szemöldök felett b. 1 mm-es, a bőr mélyebb rétegeit nem érintő felületes horzsolás van. A fejen egyéb külsérelmi nyom nem látható. A bal alkaron ulnarisan felületes hámfosztás látható. Csontsérülésre utaló eltérés nincs. Diagnózis: Vulnus abrasum frontis (horzsolts seb), abrasiones antebrachii (alkar horzsolása).

c) A panaszos rendelkezésre bocsátott három fényképfelvételt, amelyek a lakóház egyes részeit (lakás ablakok, folyosó) ábrázolják.

d) A személyes meghallgatás alkalmával a panaszos átadta a Testület részére a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, az előállítás időtartamáról szóló igazolást. Ezen dokumentumok tartalmát a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendőrségtől kapott dokumentumok alapján megállapítást nyert, hogy a panaszossal szemben a BRFK két kerületi rendőrkapitányságának rendőrei is intézkedtek a panaszbeadványban megjelölt napon.

A.

1) A panaszossal szemben a lakásánál a BRFK egyik kerületi rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály állományába tartozó rendőrök intézkedtek: egy c. r. főtörzszászlós és egy r. őrmester, akik az elfogást követően átadták a BRFK másik kerületi rendőrkapitánysága rendőreinek további intézkedés végett.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére két hangfelvételt, valamint a „Küldés leírása” elnevezésű dokumentumot.

a) Az első felvétel egy segélyhívó számra történt telefonos bejelentés, amely 2 perc 50 másodperc terjedelmű.

A segélyhívó központot hívja egy nő: „Tudná kapcsolni a rendőrséget? Az első emeleten van egy balhé a házban.” Az operátor pontos címet kér, amire a telefonáló közli azt. A bejelentő elmondja, hogy veszekedés hallatszik, egy nő kiabál valakivel. A telefonáló a nevét nem akarja megadni. Elmondja, hogy a házba úgy tudnak bejutni a rendőrök, ha becsöngetnek. A földszinten nekitámadtak a szomszédjuknak („a Zs.-nek”), aki a földszinten lakik. Most is folyik a verekedés. Az előzményt nem ismeri.

Arra a kérdésre, hogy a telefonáló testvére látja-e, hogy mi történik, a bejelentő igennel felel, de elmondja, hogy majd jönnek a rendőrök és nekik elmondják.

b) A második hangfelvétel, ami 1 perc 46 másodperc terjedelmű, a panaszosnak az országos segélyhívó központhoz (112) tett bejelentését rögzíti. A panaszos elmondja, hogy a földszint 1.-ből telefonál. Rendőrt és mentőt kér, de azonnal a megadott címre. Közli, hogy múlt héten volt gerincműtete, és az első emeleti kábítószeres cigányok megtámadták a földszinten. A támadók ott vannak, az 1. emeleten, ott laknak albérletben. „Ez egy kábítószer elosztó hely, olyat küldjenek, amit kell.” Az operátor kérdésére, hogyan jutnak be a rendőrök, megadja a kaputelefon számát. Azok, akik megtámadták, az 1. emeleten laknak, az ajtószámukat nem tudja. A panaszos most a saját lakásában van. Arra a kérdésre, hogy mentőre van-e szüksége, igennel felel. Ezt követően a mentőszolgálatnak átadják a vonalat.

c) A „Küldés leírása” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy egy névtelen személy mobiltelefonszámon 2016. október 9-én 14 óra 47 perckor hívta a 112-es segélyhívó számot. A bejelentést a BRFK Ügyelete rögzítette. A küldés időpontja 14 óra 53 perc, az érkezése 15 óra 8 perc. A befejezés időpontja 16 óra 33 perc.

A munkanapló azt tartalmazza, hogy a megadott címen az első emeletről veszekedés hallatszik. „Most azt mondják, többen támadtak neki. Állítólag már történt bejelentés. 70-es kaputelefon. A földszinten lakik a bejelentő, az 1. emeleten laknak, akik megtámadták. A bejelentőt megtámadták, az első emeleten lakók. A bejelentő átkapcsolva a mentőnek. Rendőri intézkedést kér. 2 fő fiatal kint cigiztek a folyosón, ekkor a földszintről felszóltak nekik, hogy 'Mi a k...va anyátokat kiabáltok?'. A 2 fiatal leindult, megkérdezni az öreget, hogy miért kell így beszélni, de a férfi már egy kerítésléccel várta őket, azzal elkezdett hadonászni, ekkor az egyik fiatal, 2 alkalommal, ököllel megütötte az arcát,

ezt követően a másik öreg férfi beszaladt a konyhába, és kirohant egy konyhakéssel, miközben 2-4 méterről azt kiabálta, hogy takarodjatok fel a lakásba. Feljűk nem szűrt, csak a kezébe volt a kés. A megütött idős férfit a mentő elszállította a kórházba.

A készenléti csoportvezetővel egyeztettek, aki pedig egyeztetett a vezetőügyeletessel. Minden résztvevőt beszállítanak a rendőrkapitányságra. A kést is beviszik, azt a bü. lefoglalja. 3 fő előállítás garázdaság miatt és egy tanú beszállítása.”

A bejelentés szövegénél csak annyi szerepel, hogy „az első emeletről veszekedés hallatszik. Most azt mondják többen támadtak neki. Állítólag már történt bejelentés.”

A prioritás sürgős, az elintézés típusa: előállítás, helyszín megtekintése, igazoltatás, jogi felvilágosítás, adatgyűjtés.

3) A panaszos elfogásáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza.

2016. október 9-én 8 órától 20 óráig régiós gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a rendőrök. Szolgálatuk teljesítése során, 15 órakor azt az utasítást kapták a Központtól, hogy menjenek a megadott címre, mert onnan verekedésről érkezett bejelentés.

A rendőrök 15 óra 15 perckor érkeztek a helyszínre, ahol már jelen voltak az Országos Mentőszolgálat munkatársai, egy mentőápoló vezetésével, aki elmondta, hogy 15 óra 5 perckor érkeztek, mert egy fejsérült személyről érkezett a központjukba bejelentés.

A rendőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel (a panaszossal), aki elmondta, hogy aznap kb. 14 óra 30 perc körül a lakóházban hangoskodásra lett figyelmes. Ekkor kilépett a belső udvarra az alagsor 1. szám alatti lakásából, és észlelte, hogy az egyik első emeleti ajtó előtt dohányzó két férfi beszél hangosan. Mivel ez a hangoskodás a lakóházban rendszeresen elő szokott fordulni, ami a panaszost nagyon idegesíti, ezért felkiabált nekik, beszélgessenek kicsit halkabban. Ezután a két személy szóban kérdőre vonta őt, majd gyors léptekben elindultak az első emeletről a lakása felé. Amikor odaért hozzá a két férfi, hangosan kiabáltak vele, majd egyikük több alkalommal, ököllel arcon ütötte (hogy pontosan hányszor, arra nem emlékezett, de 2-3 ütést kaphatott). Az ütések következtében nekiesett a falnak, majd ezt követően arra lett figyelmes, hogy a két férfit egy nő elhúzza onnan, és mind a hárman visszatértek az első emeleti lakáshoz. A történetet követően a vele együtt lakó rokonával együtt értesítették a hatóságokat. A panaszos a bal karján, illetve az arcán sérült meg.

A panaszost a mentőszolgálat munkatársai megvizsgálták, majd a mentőápoló az elsődleges vizsgálatokat követően közölte a rendőrökkel, hogy könnyű, nyolc napon belüli sérüléseket szenvedett, de további vizsgálatok és ellátás céljából a kórházba szállítják, majd a helyszínről távoztak.

A rendőrök ezt követően igazoltatás alá vonták az intézkedés időpontjában is az első emeleten tartózkodó („korábban hangoskodó”) két férfit, B. B.-t és P. Z.-t. P. Z. elmondta, hogy az első emelet 19-es ajtó alatti lakásban albérlőként lakó rokonánál (B. I.-nél) végzett felújítási munkákat. 14 óra 30 perc körül a másik férfival B. B.-vel a lakás előtt tartózkodtak és dohányoztak. Beszélgetés közben arra lettek figyelmesek, hogy a földszintről egy idős férfi (a panaszos) azt kiabálja nekik, hogy „hallgassatok már el, a k...va anyátokat”. Ezt követően szóban számon kérték tőle, hogy hogy beszél velük, majd néhány perc hangos szóváltás után lesétáltak hozzá mind a ketten. Amikor odaértek az

alagsor 1. szám alatti lakáshoz, a rájuk kiabáló férfi egy kb. 60-80 cm-es kerítésléccet tartott a kezében, amivel ütő mozdulatokat tett feléjük. A meghallgatott férfi, P. Z. az ütő mozdulatokat elkerülve mellé került, majd – elmondása szerint védekezéséppen – két alkalommal, ököllel állon ütötte. Ezt követően arra lett figyelmes, hogy az alagsor 1. szám alatti lakásban tartózkodó másik férfi (D. Zs.) egy kb. 15 cm pengehosszúságú késsel a jobb kezében kiszalad a lakásból, majd kb. 3 méterre megáll előttük és hangosan kiabál feléjük, hogy „takarodjanak el”. Ezt követően az időközben odaszaladó B. I.-vel együtt visszaszaladtak mindhárman az első emeleti lakáshoz. Hozzátette, hogy nem érzi magát hibásnak a történetekkel kapcsolatban, csak védekezésből ütötte meg két alkalommal a panaszost. Hozzátette, továbbá hogy a mellette tartózkodó másik férfi B. B. nem bántalmazott senkit, csak külső szemlélője volt az eseményeknek.

A másik férfi B. B. és a nő rokona, B. I. megerősítették a meghallgatott férfi által elmondottakat. Hozzá tették, hogy nagy riadalmat keltettek bennük a történetek.

A rendőrök meghallgatták a panaszos lakótársát, D. Zs.-t is. A történetekkel kapcsolatban elmondta, hogy 14 óra 30 perc körül hangoskodásra figyeltek fel rokonával, a panaszossal. A panaszos ezt követően az udvarra ment, ahol hangosan veszekedni kezdett két férfival, akik az első emeleten tartózkodtak. Pár perc szóváltás után a két férfi lesétált a lakásuk elé. Ekkor panaszos a lakásuk előtt – mivel attól tartott, hogy azért jönnek le, mert meg akarják verni őket – a kezében egy kb. 80 cm hosszúságú kerítésléccel várta a két férfit. Ezután nem látta, hogy pontosan mi történt, csak arra lett figyelmes, hogy a két férfi közül az idősebb ököllel ütni kezdi a panaszos arcát. Ezt követően – mivel nagyon megijedt, hogy őt is bántani fogják – a lakásba szaladt, ahol a konyhában jobb kezébe vett egy darab kést, majd kiszaladt vele a két férfi felé. Kb. 3 méterre a két férfitől megállt, majd kezében a késsel azt kiabálta nekik, hogy „takarodjanak el innen”. Ekkor a két férfi visszaszaladt az első emeletre, ő pedig azonnal a panaszos segítségére sietett, majd értesítették a hatóságokat. Kérdésre a panaszos rokona azt is elmondta, hogy a kezében tartott késsel nem tett szűrő mozdulatot a két férfi felé, csak azért vette magához, ha őt is megtámadják, akkor tudjon vele védekezni. A férfi elmondta azt is, hogy nem látta, hogy a panaszos a kezében lévő léccel tett-e ütő mozdulatot a két férfi felé.

Ezt követően a rendőrök további tanúkutatást végeztek, annak során meghallgatták az első emelet körfolyosóján tartózkodó nőt (B. R.-nét), aki közölte, hogy elejétől kezdve látta a történeteket, és megerősítette a korábban meghallgatott férfi, P. Z. által elmondott eseményeket. A további tanúkutatás nem vezetett eredményre, a lakóházban biztonsági kamerarendszer nincs kiépítve.

A helyszínt szemrevételezték a rendőrök, annak során megállapították, hogy a cselekmény helyszínén vér vagy egyéb nyom nincs. Az alagsor 1. szám alatti lakás bejárati ajtaja mellett a falnak támasztva egy kb. 80 cm hosszúságú kerítéslécc volt, amin szintén nem volt vérnyom. A lakás bejárati ajtaján belépve, attól jobbra lévő egyik szekrény tetején egy kb. 12-15 cm pengehosszúságú kést találtak, amire a panaszos lakótársa azt válaszolta, hogy azt tartotta a kezében a cselekmény során.

A történeteket jelentették a Központnak, ami a készenléti csoportvezetővel való egyeztetést követően azt az utasítást adta, hogy a panaszost, annak lakótársát és a férfiak közül az elsőként meghallgatott személyt a helyszínen szándékos bűncselekmény (garázdaság) elkövetése miatt fogják el, illetve további intézkedések megtétele céljából a rendőrkapitányságra állítsák elő. Tanúként történő meghallgatása céljából a másik férfit is be kellett szállítaniuk a rendőrkapitányságra, illetve a cselekmény során kézben tartott kést átvételi elismervény ellenében át kellett venniük, és azt jelentéshez mellékelniük kellett.

A rendőrök a fentieket közölték a személyekkel, valamint tájékoztatták őket az előállítás időtartama alatti jogaikról és kötelezettségeikről, amit megértettek és tudomásul vettek.

A személyek ruházatát előzetes figyelmeztetést követően a helyszínen átvizsgálták, annak során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, bűncselekmény elkövetéséből származó tárgy, bűncselekmény elkövetéséhez alkalmas eszköz nem került elő.

A panaszos kórházban történő őrzését és a rendőrkapitányságra történő szállítását az X. hívónevű tagállomás hajtotta végre. Sérülését a kórházban megvizsgálták, melynek során megállapították, hogy az eset során könnyű, nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A könnyű testi sértéssel kapcsolatos magánindítványra vonatkozó jogi felvilágosítást részére megadták.

Az előállítottak beszállításában egy másik tagállomás nyújtott segítséget.

A rendőrök a rendőrkapitányságon jelentették a történeteket a szolgálatirányító parancsnok részére is.

A jelentésben szereplő valamennyi személyt ellenőrizték a KÖNYIR-ben és a SIS II-ben, amelyekben nem szerepeltek.

Az intézkedés befejezésével tájékoztatták az intézkedés alá vont személyeket a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szerinti panasztétel lehetőségéről és az előterjesztésre nyitva álló határidőről is.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 15 óra 15 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulója alapján a panaszt igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően) elfogták. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2016. október 9-én 15 óra 35 perckor megtörtént. Az Rtv. 33.§-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót szóban kiadták, az előállítás idejéről szóló igazolást viszont nem adták ki, mivel a panaszossal szemben további intézkedés megtétele vált szükségesé.

A panaszt további intézkedés végett 18 óra 30 perckor átadták rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának.

4) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) a) A „Nyilatkozat a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos az öt órát meghaladó fogvatartása esetére ételmezt kért, és kapott is (2016. október 10-én 20 óra 15 perckor). A nyilatkozatot a panaszos aláírta.

b) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos mint fogvatartott aláírt – azt tartalmazza, hogy magyar nyelven tájékoztatást kapott az előállított személyek jogairól és kötelességeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót megkapta. Nyilatkozata szerint diétás étkezésre szorul, dohányzik, hozzátartozója kiértesítését nem kéri. A nyilatkozat kitöltésének időpontja 2016. október 9. 18 óra.

6) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyébeken mellett a Testület elérhetőségét és határidejére vonatkozó tájékoztatást is tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a rendőrkapitányság épületében. Kezdetre 2016. október 9. 15 óra 15 perc, vége október 10. 2 óra 25 perc. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése, illetve panasa nem keletkezett.

A dokumentumra rápecsételték – azonban időpont megjelölése nélkül –, hogy az előállítás időtartamát 4 órával meghosszabbítják, és egy aláírás látható mellette.

Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

7) A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszost 2016. október 9-én 23 óra 35 perctől másnap 0 óra 10 percig hallgatták ki.

A panaszos elmondta, hogy 2016. október 9-én a délutáni órákban kiült lakása ajtaja mellé, és onnan kiszólt az udvarra, hogy „legyetek halkabban”, mivel hallotta az emeletről „a drogos zenét és a ricsajt”. A lakóházból senki sem mert szólani, de mert őt zavarta, így felszólt.

Ezt követően nem telt el egy perc, és már a panaszosnál ott volt a két férfi, ezért amikor látta, hogy közelednek, felállt, és ahogy az egyikük odaért, egyből megütötte a panaszos arcát, többször is, ököllel. A panaszos arra nem emlékszik, hányszor ütötte meg, de többet kapott.

A panaszos azt nem látta, hogy melyikük ütötte meg, nem számított ilyen dologra és nem figyelte. Ahogy őt megütötték, már védekezett és nem tudott arra figyelni. Ahogy ütötték, a panaszos látta, hogy egy hölgy is a közelükben volt, szerinte ő próbálta a két férfit leállítani. Ezek után jött ki a panaszos nagybátyja, D. Zs.. A panaszos azt nem látta, volt-e a kezében valami, arra nem emlékszik, de kijött és elijesztette azt a két férfit. A panaszos, ahogy tudott, egyből bement a lakásba és kihívta a rendőrséget.

A panaszos továbbá úgy nyilatkozott, hogy nem fogott a kezében semmit, nem is lett volna arra ideje, olyan gyorsan történt a dolog. Elmondása szerint nem csinált semmit, nem bántott senkit, ő a sértett ebben az ügyben. Hajlandó szembesítésen is részt venni.

A kihallgatást végző r. főtörzsőrmester kérdésére a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt magánindítvánnyal kíván élni.

8) A panaszossal szemben a helyszínen intézkedő két rendőr kiegészítő jelentést készített, amelynek során úgy nyilatkoztak, hogy az elsődleges jelentésben [Állásfoglalás II. rész 3) pont] leírtakat továbbra is fenntartják. A kiegészítő jelentés az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A rendőrök számára nem volt ismert a telefonos bejelentés pontos szövege, a Központ irányítója csak annyit mondott, azért menjenek a helyszínre, mert egy megvert férfiről érkezett bejelentés, akihez már mentőt is hívtak. Mire a rendőrök kiértek, a mentőszolgálat munkatársai már ellátásban részesítették a megvert személyt (a panaszost). Elsőként őt hallgatták meg, elmondásáról a rendőrök az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben rögzítettel azonos módon nyilatkoztak.

Mivel a mentőszolgálat munkatársa azt közölte, hogy a panaszos kar- és fejsérülést szenvedett, ezért kórházba szállítása további vizsgálatok és ellátás céljából indokolt, így vele szemben – mivel egyéb körülmény a történetekkel kapcsolatban ekkor még nem merült fel – a szóbeli meghallgatását követően további intézkedés foganatosítására nem került sor, így a mentőszolgálat a kórházba szállította.

Ezt követően került sor a cselekményben részt vevő további személyek és az azt észlelő tanúk meghallgatására, akiknek elmondását a kiegészítő jelentés az elsődleges jelentéssel egyezően tartalmazza. A készenléti csoportvezető megállapította, hogy a panaszos, annak rokona és az elsőként meghallgatott férfi (P. Z.) cselekményükkel elkövették a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. §-a szerinti garázdaság bűncselekményét, ezért utasítására az utóbbi két személyt a helyszínen elfogták.

Tájékoztatták továbbá a Központ irányítóját, hogy kiérkezésük után néhány perccel, az események tisztázása előtt a panaszost a mentőszolgálat már kórházba szállította. Ezzel kapcsolatban a Központ felvette a kapcsolatot a szolgálatirányító parancsnokkal, aki a kórházba küldte a X. hívónevű tagállomását a panaszos vizsgálatok alatti őrzése, majd azt követő rendőrkapitányságra történő előállítására céljából.

A panaszos rendőrkapitányságra történő előállítása a X. tagállomás által – a rendőrök emlékei szerint – kb. 17 óra 45 perc körüli időben történt meg, ezt követően, az előállító helységbe történő befogadásra várakoztak az előállítottakkal. Ez idő alatt a panaszos valóban tett utalást arra, hogy korábban gerincműtétje volt, melynek tényét tudomásul vették a rendőrök, illetve tájékoztatták: amennyiben orvosi ellátásra van szüksége, akkor értesítik a mentőszolgálatot és mentőt kérnek a helyszínre. Ezt a panaszos nem kérte, erős fájdalomra nem panaszkodott.

Az előállító helységbe történő befogadás során a befogadást végző rendőr is tudomásul vette a panaszos korábbi gerincműtétjéről szóló tájékoztatását, melynek során tájékoztatta, hogy panaszos vagy erős fájdalom esetén orvosi ellátást kérhet, továbbá közölte vele, hogy befogadását követően a szolgálatirányító parancsnokkal történő egyeztetés után egy járőrpár kísérésével lehetőséget biztosítanak neki, hogy lakásán lévő gyógyszereit bevehesse.

A lakására szállításáról és gyógyszerbevitelének biztosításáról vagy annak körülményeiről nyilatkozni a rendőrök nem tudnak, mivel a személyeket 18 óra 30 perckor átadták, a velük töltött idő alatt pedig ilyen jellegű intézkedéseket nem hajtottak végre.

A panaszbeadványban említett két nő közül egy volt a rendőri intézkedés során jelen (B. I.), akinek az előállítása azért nem történt meg, mivel arra nem merült fel információ, hogy bármilyen bűncselekményt vagy szabálysértést elkövetett volna. Ilyen tevékenységről a helyszínen sem a panaszos, sem pedig annak lakótársa nem tett utalást a rendőröknek.

A panaszbeadványban szereplő, a panaszos által részrehajló intézkedésre vonatkozó kijelentéssel kapcsolatban a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés alá vont személyekkel sem magánemberként, sem pedig rendőri intézkedés során korábban soha nem találkoztak. Más személyek előállítására azért nem került sor, mivel nem utalt információ arra vonatkozóan, hogy más személyek is elkövették jogsértő cselekményt.

A panaszos által a rendőrök felé jelzett drogfogyasztással, drogkereskedéssel kapcsolatban azért nem történt senkivel szemben további rendőri intézkedés, mivel a helyszínen nem merült fel gyanú arra

vonatkozóan, hogy a panaszos ezen állításai valóságosak lennének. Az általa a panaszbeadványban „támadónak” nevezett személyek viselkedése nem utalt drogfogyasztásra, a lakásban éppen felújítási munkálatokat végeztek, továbbá a ruházatuk átvizsgálása során sem került elő kábítószer gyanús anyagmaradvány.

A panaszost ezen állításával kapcsolatban arról tájékoztatták, hogy a kerületben komoly erőfeszítéseket tesznek a kábítószer fogyasztók és kereskedők felderítésére és elfogására, mellyel külön egység foglalkozik, így amennyiben releváns információkkal rendelkezik bárkivel kapcsolatban, akkor a rendőrkapitányságon keresztül velük vegye fel a kapcsolatot és ők minden további segítséget meg fognak adni a részére.

A panaszbeadványban szereplő további kérdésekre a rendőrök nem tudtak válaszolni, tekintettel arra, hogy az elfogott személyeket 18 óra 30 perckor átadták, majd jelentésírás elvégzése céljából egy másik kerületi rendőrkapitányságra vonultak.

8) A BRFK másik kerületi rendőrkapitányság Rendészeti Osztály r. százados kiemelt rendészeti főelőadója parancsnoki kivizsgálást hajtott végre az ügyben, ami az Állásfoglalás 2)-7) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A panaszossal kapcsolatban a helyszínen intézkedő két rendőr 2016. október 9-én 18 óra 30 perctől kezdve nincs tudomásuk, mivel átadták a panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságra.

a) A Testület azon kérdésére, mi volt a panaszossal szembeni rendőri intézkedés indoka, és célja, a parancsnoki kivizsgálás az alábbi választ tartalmazza. A Btk 339. §-ának (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság bűncselekményét elkövető személyek elfogása, és előállítása történt meg, amit az indokolt, hogy a panaszos, a rokona és az elsőként meghallgatott férfi (P. Z.) kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsított. A panaszos szidalmazta a földszintről az első emeleten tartózkodó két férfit, akik lementek hozzá. A panaszos egy 80 cm hosszúságú kerítésléccel próbálta az egyik férfit megütni, aki erre több alkalommal, ököllel álion ütötte. A történetbe becsatlakozott a panaszos rokona is, aki az alagsori lakásból egy késsel a kezében lépett ki, és távozásra szólította fel a férfiakat, és az időközben szintén a helyszínre érkező nőt. Ennek hatására mindhárman visszamentek az első emeletre.

b) Az intézkedő rendőrök panaszossal (és a másik két személlyel is) az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének megfelelően közölték, hogy az elkövetett bűncselekmény miatt előállítják őket a rendőrkapitányságra, valamint tájékoztatták őket az előállítás időtartama alatti jogaikról, és kötelezettségeikről.

c) A panaszost a mentőszolgálat nyilatkozata alapján fej- és karsérülései miatt kellett kórházba szállítani. A helyszínen történt szóbeli meghallgatásakor még a történetekkel kapcsolatban egyéb információ nem merült fel, ezért vele szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedés akkor még nem történt.

A panaszos az előállítása során nyilatkozott a korábbi gerincműtétjéről az intézkedő rendőröknek, valamint a befogadást végző rendőrnek is tudomása volt róla, és tájékoztatták, hogy panaszosa esetén, a műtétjével kapcsolatban intézkednek egészségügyi ellátásáról, azonban a panaszos azt nem kérte, nem panaszkodott a műtétje miatt. A panaszos gyógyszerbevétele miatti hazaszállítására a rendőrkapitányság szolgálatparancsnoka intézkedett.

d) A panaszbeadvány azon részére, hogy két nő is volt a helyszínen (akik szintén részt vettek a panaszos bántalmazásában), mégsem történt meg előállításuk, a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy az intézkedésnél és a bűncselekmény elkövetésénél egy nő volt jelen (B. I.), azonban nem merült fel információ arra vonatkozóan, hogy bármilyen bűncselekményt elkövetett, ezért nem került sor az előállítására.

e) Azon kérdésre, mi indokolta azt, hogy a panaszos kihallgatása később történt meg, mint az állítólagos támadók kihallgatása, azt a választ kapta a Testület, hogy a kihallgatásokat a panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság fogatosította.

f) A panasz részleghajló rendőri intézkedésre vonatkozó része tekintetében a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a rendőrök az intézkedést az Rtv. 13. §-a (2) bekezdésének megfelelően, részleghajlás nélkül hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyekkel sem a magánéletben, sem rendőri intézkedés során még nem álltak kapcsolatban.

g) A BRFK másik kerületi rendőrkapitányság intézkedő rendőrei érdemben nem tudtak nyilatkozni a panaszbeadvány azon részei tekintetében, miszerint az egyik rendőr azt közölte, a panaszossal (és előállított rokonával is), amennyiben nem tesznek beismerő vallomást, úgy még több órán keresztül bent tartják őket, illetve hogy rabosításra sor került-e, mivel az előállítást követően a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság járt el.

A parancsnoki kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ának (3) bekezdése alapján a rendőrök az intézkedési kötelezettségüknek eleget tettek. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatásra szólítottak fel mindenkit, a helyszínen az esetről megfelelően tájékoztattak. A begyűjtött információk alapján megállapítást nyert, hogy a Btk. 339. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetése történt. A panaszost (és még két személyt) az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján elfogták. A személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján jogszerű, szakszerű és arányos volt.

B.

1) A panaszossal szemben az elfogását követően a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Körzeti Megbízotti Alosztály r. főtörzsszázlósa, egy közterület felügyelő (X. egység), illetve a Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály r. törzserőmester járőrvezetője és r. őrmester járőre (Y. egység) intézkedtek.

2) A kerületi rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) Az X. és Y. gépkocsizó tagállomás, az intézkedő egységnek segédkezett a panaszos kórházból a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságra történő előállításában.

b) Az intézkedés helyszínéről 3 személyt állítottak elő, akiknek gyanúsítottként történő kihallgatásról szóló jegyzőkönyv felvétele a panaszos (gyanúsított) esetében 23 óra 35 perckor, a panaszos rokonának (gyanúsított) esetében 0 óra 26 perckor, míg a harmadik személy (gyanúsított) esetében 1 óra 9 perckor kezdődött meg, amit az előállítás időtartamának jogszerű határidején belül hajtottak végre.

c) A szolgálatot teljesítő és a panaszossal szemben intézkedő valamennyi rendőr által részrehajló rendőri intézkedést a rendőrkapitányság vezetője nem tapasztalt.

d) A kerületi rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály állományába tartozó r. főtörzsőrmester végezte a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatását, továbbá egy r. százados pedig a bűnügyi nyilvántartásba vételét (rabosítását) hajtotta végre.

3) A kerületi rendőrkapitányság vezetője kiegészítő parancsnoki kivizsgálást végzett, amely az alábbi adatokat tartalmazza.

a) Amikor a panaszost az előállító helyiségbe befogadták, a r. törzsszázlós rendkívüli őrnök azt nyilatkozta, hogy korábban gerincműtétje volt. Arról azonban nem panaszkodott, hogy nehezebbé esik állni.

b) A kérdéses napon 18 óra 35 perckor a Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály két r. őrmester beosztottja a panaszost a lakásához kísérték, a szükséges gyógyszerei bevétele érdekében.

c) A panaszbeadvány azon része tekintetében, miszerint az egyik rendőr azt közölte a panaszossal: ha nem tesz beismerő vallomást, úgy még több órán keresztül benn tartják őket, a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a gyanúsított kihallgatást végző r. főtörzsőrmester nyomozó szóbeli meghallgatása során elmondta: ilyen kijelentést nem tett. A nyomozó csak az eljárás menetéről, illetve arról tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben a felek között az ügy lényeges körülményeiben ellentmondás merül fel, annak feloldása érdekében a nyomozó hatóság a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 124. §-ának (1) bekezdése alapján szembesítést hajt végre. Az eljárási cselekményt 2016. október 10-én 2 óra 32 perckor foganatosították.

4) A „nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról” elnevezésű dokumentum alapján 2016. október 9-én 18 órakor helyezték el a panaszost az előállító helyiségben, amit 2016. október 10-én 2 óra 25 perckor elhagytak.

5) A csatolt, fogvatartott kíséréséről szóló kiadási nyilatkozat szerint 18 óra 35 perckor adták ki a panaszost az előállító helyiségből, és 19 óra 5 perckor vitték vissza oda.

III.

A panaszos vitatta a garázdaság bűncselekménye elkövetését, sérelmezte a gyanúsítását, azt, hogy a rendőrök nem foglalkoztak azzal, hogy véleménye szerint a támadói kábítószer fogyasztók, illetve kereskedők. Állítása szerint a rendőrök megfenyegették: ha nem tesz vallomást, benn tartják több órán át a rendőrkapitányságon. A panaszos sérelmezte azt is, hogy őt hallgatták ki a gyanúsítottak közül utoljára, illetve hogy csak az egyik, állítólagos támadóval szembesítették. A panaszbeadvány felsorolt részeivel kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

1) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz., 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettese a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-ai tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

2) A gyanúsítás szabályait a Be. 179-180. §-ai tartalmazzák. A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszossal mint gyanúsítottal szemben a törvényi figyelmeztetések elhangzottak, ezek között az is, hogy a gyanúsított kihallgatásával szemben a Be. 196. §-a alapján panasszal élhet. A panaszos erre érdemben reagált is.

3) A panasz azon részével kapcsolatban, hogy a panaszos nem követett el garázdaságot, a Testület utal arra, hogy a bűncselekmények büntetőjogi megítélése a bünyügyi hatóságok (nyomozó hatóság, ügyészség, büntető bíróság) feladata, amelyek a Btk. és a Be. rendelkezései alapján végzik az eljárási cselekményeket.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a kihallgatását végző rendőr megfenyegette: ha nem tesz vallomást, még bent tartják 2-3 órán keresztül. A panasz ezen részével összefüggésben a Testület hivatkozik

arra, hogy a Be. rendelkezései alapján a panaszos – az elévülési időn belül – feljelentést tehet. A Btk. 303. §-a szerinti kényszervallatás büntette megtörténtének vizsgálata a bűnügyi hatóság feladata.

5) A panaszbeadvány azon részével kapcsolatban, hogy a panaszos jelezte a rendőröknek, hogy az őt megtámadó személyek kábítószer-fogyasztók, illetve -kereskedők, de a rendőrök nem végeztek drogtesztet, a Testület az alábbi megjegyzést teszi. A panaszos egy bűncselekményre utalt, amit azonban feljelentésként nem lehet értékelni. (A feljelentés fogalmát a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 100. §-a szerint a feljelentés minden olyan, formához nem kötött - a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott - közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz.) A rendőrség mint nyomozó hatóság döntése, hogy a tudomására jutott információ birtokában milyen döntést hoz, a krimináltaktikai módszereket maga választja meg.

6) A panaszos sérelmezte azt is, hogy őt hallgatták ki a gyanúsítottak közül utoljára, illetve hogy csak az egyik, állítólagos támadóval szembesítették. A rendőrségi iratokból kitűnik, hogy a gyanúsítottak közül a panaszost hallgatták ki először.

A Testület a panasz ezen része tekintetében – hasonlóan az Állásfoglalás III. rész 5) pontjában írtakhoz – utal arra, hogy a kihallgatások sorrendje (a nyomozati szakaszban, vö. a bírósági tárgyaláson a bizonyítás felvételének sorrendjével, Be. 285-286. §) szintén krimináltaktikai kérdés. A szemle szabályait a Be. 119. §-a rögzíti, de a konkrét esetben szintén krimináltaktikai megfontolások alapján döntenek annak elrendeléséről.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület – hatáskörének hiányában – nem vizsgálhatta felül a panaszos fentebb említett sérelmeit.

IV.

A panaszos sérelmezte előállítását, annak körülményeit, azt, hogy hazajutásáról nem gondoskodtak, illetve a rendőri intézkedés részrehajló jellegét.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint a panaszos és két férfi között szóváltás alakult ki, amelynek során megtámadták, megütötték. A panaszos rokona a segítségére sietett. A panaszos kihívta a rendőrséget, majd őt, rokonát és az egyik férfit előállították.

A rendőrségi dokumentumok részben hasonló tényállást tartalmaznak. A segélyhívó számra telefonáló nő elmondta, hogy nekitámadtak a szomszédjának (a panaszosnak), és verekedés van. A panaszos segélytelefonon tett bejelentése szerint megtámadták, mentőre van szüksége. A panaszos elfogásáról szóló jelentés szerint a rendőröket azért küldték a helyszínre, mert onnan verekedésről érkezett bejelentés. A rendőrök adatgyűjtés végeztek, amikor is arról szereztek tudomást, hogy a panaszos fejsérülést szenvedett, mentővel kórházba szállították. Az állítólagos támadók szerint a panaszos beléjük kötött, ezután szóváltás alakult ki, majd a panaszos kerítésléccel feléjük támadt, ezért az egyik férfi kétszer állon ütötte a panaszoszt. Ezt követően a panaszos rokona késsel szaladt ki a lakásból a férfiak irányába, és kiabálta feléjük, hogy takarodjanak. Három személyt (köztük a panaszoszt) előállították, egy személyt tanúként hallgattak ki.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Btk. 164. §-ának (1) bekezdése szerint az, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése továbbá szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösséggel szembe, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szándékos

bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedni ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen mindkét, segélyhívó számra tett bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt valamely jogellenes cselekmény (testi sértés, illetve garázdaság) – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos elfogását, azt követő előállítását, illetve előállítása időtartamát.

a) A panaszos elfogása, illetve előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos (és két másik személy) a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságra állították elő.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszínről távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az

elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A házban lakó nőtől származó információk alapján a szomszédjának (a panaszosnak) nekítámadtak, a verekedés a telefonálás időpontjában is folyt. A bejelentő elmondta azt is, hogy a testvére látta, mi történik a házban. Az elfogásról szóló jelentés szerint a rendőrök akkor értek a helyszínre, amikor a mentősök már jelen voltak, és a panaszoszt ellátásban részesítették. A rendőrök adatgyűjtést folytattak: meghallgatták a panaszoszt, a rokonát, és a két állítólagos támadót, valamint egyikük nő rokonát.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és azt követő előállításáról.

Az előállítás jogi indokát illetően a Testület az alábbiakat kívánja rögzíteni. A rendelkezésre álló információk (telefonos bejelentés szövege, „Küldés leírása”, elfogás végrehajtásáról szóló jelentés, a rendőrök kiegészítő jelentése) alapján nem lehet tudni biztosan, hogy azt a személyt hallgatták-e meg a rendőrök a helyszínen az adatgyűjtés keretében, aki a verekedést látta. A telefonos bejelentő (női hang volt) nem mutatkozott be, elmondása szerint a testvére volt az, aki a teljes eseménysort látta. A rendőrségi iratok szerint két nőt hallgattak meg a helyszínen a rendőrök.

Amennyiben a bejelentőt meghallgatták a helyszínen a rendőrök, abban az esetben megvalósult az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok, ugyanis teljesült a tettenéréshez szükséges „folyamatosság” (a szemtanú jelenlétében történt a cselekmény, aki számot adott később a rendőrségnek a helyszínen a történekről).

Tekintettel arra azonban, hogy ez az iratokból egyértelműen nem derült ki, a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy amennyiben a megjelölt kötelező előállítási ok nem is valósult meg, egy másik – mérlegelés szerinti – előállítási ok, nevezetesen az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja (aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható) felhívható. Ez utóbbi előállítási ok ugyanis szükségképpen magában foglalja a tettenérés esetét.

Amennyiben a Testület a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti előállítási okot veszi jogszerűnek az intézkedés foganatosítása során, úgy el kell végeznie a tesztet, hogy a mérlegelés szerinti előállítás esetén megfelelt-e az arányosság követelményének a panaszos személyi szabadságának elvonásával járó intézkedés alkalmazása. Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy – amennyiben a tettenérés esete nem forgott fenn (mert azt teljes bizonyossággal sem megállapítani, sem cáfolni nem tudta), a rendőrség az arányosság elvének szem előtt tartásával, jogszerűen foganatosította a panaszos előállítását. A rendőrök úgy tudták legeredményesebben a tényállást tisztázni, hogy – mivel minden érintett a helyszínen maradt – a rendőrségre előállították őket. A panaszos és a többi érintett mielőbbi kihallgatásával a rendőrség a fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni) így tudta. A Testület továbbá úgy értékelte, hogy lakóházban elkövetett, erőszakos bűncselekmény megalapozott gyanúja – az ott lakók mielőbbi megnyugtatósa érdekében – kellő indokot teremtett a személyi szabadság elvonásával járó intézkedés foganatosítására.

A Testület megítélése szerint a panaszos előállítása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség. (Amennyiben pedig a Testület elfogadja, hogy a panaszos előállításának oka az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja volt, akkor nincs mérlegelési jogköre a rendőrségnek, ezért a panaszos elfogása, illetve az azt követő előállítása ezen okból is jogszerű volt.)

b) A panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A Testület kifejezetten kérte, hogy a rendőrség tételesen, az időpontok feltüntetése mellett jelölje meg, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt milyen, az ő személyét is érintő eljárási cselekmények. A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 2016. október 9-én 15 óra 15 perctől másnap 2 óra 25 percig, azaz több mint 11 órán keresztül tartott. A rendőrségi dokumentumok szerint ezen időtartam alatt az alábbiak történtek: a helyszínen a panaszos meghallgatása, a kórházba szállítása (15 óra 26 perc), orvosi vizsgálata, lelet kiadása, beszállítás a rendőrkapitányság épületébe (17 óra 45 perc), ott előállító helyiségben elhelyezés (18 óra), a panaszos lakásra szállítása gyógyszerei miatt (18 óra 35 perctől 19 óra 5 percig), majd a panaszos gyanúsítottként történt kihallgatása (23 óra 35 perctől másnap 0 óra 10 percig). A másik két személy kihallgatása a panaszos kihallgatását követően történt.

A rendőrség nem adott számot arról, hogy miután a panaszost visszakísérték az előállító helyiségbe, onnantól kezdve a gyanúsított kihallgatásáig milyen eljárási cselekmények történtek. Feltételezhetően egyes rendőrségi dokumentumokat ekkor készítettek el (de például a „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentumot 18 óraker töltötték ki). A Testület megállapítása szerint négy óra telt el anélkül, hogy a panaszos személyét érintő eljárási cselekményt hajtottak végre. **A Testület megítélése szerint az előállítás időtartama az arányosság követelményének nem felelt meg, szükségtelenül hosszú ideig korlátozták a panaszos személyes szabadságát, ami által sérült az alapjoga.**

A Testület továbbá megállapította, hogy az előállítás időtartamának meghosszabbítása során a rendőrség nem tett eleget az alaki követelményeknek: az előállítás időtartamáról szóló igazoláson csupán az szerepel, hogy azt 4 órával meghosszabbították, illetve az elrendelő aláírásával látta el. Az időtartam meghosszabbítására vonatkozó közlés megtörténte nincs utalás, valamint a meghosszabbítás oka nincs feltüntetve. Az előállítás időtartama meghosszabbításának ténye, oka, időtartama, illetve annak közlése az előállításról készített jelentésben nem szerepel. **Az alakiság követelményének megsértése miatt a Testület megállapítja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is.**

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján összességében úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállítása jogszerű és indokolt, azonban szükségtelenül hosszú volt, ami miatt sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem vették figyelembe egészségi állapotát: azt, hogy korábbi gerincműtétje miatt alig tudott a lábán megállni.

Az elsődleges rendőrségi dokumentum (elfogás végrehajtásáról szóló jelentés) nem tartalmaz a panasz ezen részével kapcsolatban adatot. A panaszos elfogását foganatosító rendőrök kiegészítő jelentésükben úgy nyilatkoztak, az előállító helységbe történő befogadása során a panaszos utalt arra, hogy korábban gerincműtétje volt. Annak tényét tudomásul vették a rendőrök, illetve tájékoztatták: amennyiben orvosi ellátásra van szüksége, akkor értesítik a menőszolgálatot és mentőt kérnek a helyszínre. Ezt azonban a panaszos nem kérte, erős fájdalomra nem panaszkodott. Az előállító helységbe történő befogadás során a befogadást végző rendőr is tudomásul vette a panaszos korábbi gerincműtétjéről szóló tájékoztatását, melynek során tájékoztatta, hogy panasza vagy erős fájdalma esetén orvosi ellátást kérhet. A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő rendkívüli őr úgy nyilatkozott, hogy a befogadaskor a panaszos jelezte, korábbi gerincműtétjét, de nem panaszkodott arra, hogy nehezebbé esik állni.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A 18. § (1) bekezdése előírja, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében, ezért a panaszos egészséghez való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az elbocsátását követően nem segítettek neki abban, hogy otthonába hazajusson.

A panasz ezen része tekintetében a panaszost elfogó rendőrök nem tudtak érdemben nyilatkozni, a másik kerületi rendőrkapitányság rendőrei pedig nem nyilatkoztak. Ennek ellenére az ügy körülményei alapján kell mérlegelni azt, hogy a panaszos hazaszállítása a rendőrségtől elvárható volt-e (p. jelezte-e, hogy nem tud hazamenni, vagy nem megfelelő, vékony ruházatban volt, a lakásától több kilométernyire, vagy nem volt nála pénz a hazautazáshoz.) A panaszos nem részletezte, hogy pontosan milyen jellegű segítségre lett volna szüksége: nem derül ki, hogy pénz volt-e nála, vagy önmagában azt sérelmezte, hogy hajnali órában kellett hazajutnia.

Jelen esetben a Testület a GoogleMaps alkalmazás segítségével megállapította, hogy a fogvatartás helye és a panaszos lakása 1,7 km távolságra van egymástól, ami gyalogosan mintegy 20 perc alatt megtehető. Tekintettel arra, hogy az útvonalon éjszakai járatú tömegközlekedési eszköz is jár, azzal és kevés gyaloglással 9 perc alatt megtehető a távolság.

A Testület utal arra, hogy az Rtv. 2. §-a a rendőrséget általános, jogvédelmi és segítségnyújtási kötelezettséggel ruházza fel („A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”).

A Testület már több korábbi állásfoglalásában kimondta, ahogy a jelen esetben is ezt teszi, miszerint a rendőrségnek nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy

rendőri intézkedést követően haza kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgárok hazajutásában. Az Rtv. 2. §-ában foglalt általános jogvédelmi kötelezettségből levezethető, hogy bizonyos esetekben és körülmények között a rendőrök kötelesek az előállított személy visszajutásáról gondoskodni (pl. az éjszakai órákban, ha az előállított személynek nincs pénze és/vagy a hazaszállításáról gondoskodni tudó hozzátartozója/ismerőse, és a rendőri szerv székhelye messze van az előállított lakóhelyétől, vagy előállításának helyszínétől).

A Testület jelen esetben azt a megállapítást tette, hogy megállapította egyrészt jogszabályi kötelezettség hiányában, másrészt a konkrét ügy körülményei alapján nem vált a panaszos hazaszállítása szükségessé, annak elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

5) A panaszbeadvány szerint a sérelmezett rendőri intézkedés részrehajló volt: szerinte ismeretség miatt nem állították elő az összes támadóját, akik drogfogyasztók és kereskedők, de a rendőrök ezzel sem foglalkoztak.

A panaszos elfogását foganatosító rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a helyszínen jelenlevő nőket azért nem előállították elő, mert nem merült fel információ arra vonatkozóan, hogy bűncselekményt követtek el. A rendőrök továbbá úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedést az Rtv. 13. §-a (2) bekezdésének megfelelően, részrehajlás nélkül hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyekkel, sem a magánéletben, sem rendőri intézkedés során még nem álltak kapcsolatban. A BRFK panaszos lakóhelye szerinti kerületi rendőrkapitányság állományából a panaszossal szemben intézkedő rendőrök tekintetében a kapitányságvezető szintén nem tapasztalt olyat, hogy részrehajlóan intézkedtek.

Az Rtv., említett 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Jelen ügyben a Testület – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. A részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedések nem ütköztek az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröknek – a panaszos, illetve egy másik állampolgár bejelentése nyomán – intézkedési kötelezettségük keletkezett. A panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen és indokoltan történt, azonban annak időtartama szükségtelenül hosszú, ezért aránytalan volt, ami miatt súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás időtartamának meghosszabbítása továbbá nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét idézte elő. A panaszos egészségi állapotával összefüggő panaszrész tekintetében – a bizonyítékok elégtelensége miatt – az egészséghez való jog sérelme nem volt megállapítható, míg abban a

tekintetben, hogy a rendőrség nem biztosította a panaszos hazajutását, a Testület alapjogi sérelmet nem állapított meg. A Testület ugyanakkor nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan rendőri intézkedésre lehetett volna következtetni, ezért megállapítása szerint a panaszolt rendőri intézkedések nem ütköztek a diszkrimináció tilalmába.

Az egyes alapjogok sérelme összességében mindenképpen elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2017. február 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET